

JOSEPH DELANEY

ŠMĖKLU MEDZIOTOJO PRAKEIKSMAS

*Blogis
slypi po
žeme*

PAGAL KNYGŲ SERIJĄ SUKURTAS FILMAS
SEPTINTASIS SŪNUS

Alma littera

Vėikėjai

Tomas

Tomas Vordas yra septintasis septintojo sūnaus sūnus. Todėl jis turi likimo dovaną – dovaną, dėl kurios tobulai tinka būti šmėklų medžiotojo mokiniu. Jis regi ir girdi mirusiuosius ir iš prigimties yra tamsos priešas. Bet tai nereiškia, kad Tomas nebijo; jam prireiks didelės drąsos, kad sugebėtų pasiekti tai, kas nepavyko dvidešimt devyniems jo pirmtakams.

Šmėklų medžiotojas

Medžiotoją vargu ar palaikysi paprastu žmogumi. Jis yra aukštas, atrodo grėsmingai. Dėvi ilgą, juodą apsiaustą su gobtuvu, su savimi visada nešiojasi lazda ir sidabrinę grandinę. Kaip ir jo mokinys Tomas, medžiotojas yra kairiarankis septintasis septintojo sūnaus sūnus.

Jis jau daugiau nei šešiasdešimt metų gina Grafystę nuo tamsoje tykančių padarų.

Alisa

Tomas nepajėgia apsispręsti, ar Alisa yra gera, ar bloga. Ji gašdina vietinius kaimelio vaikus, turi giminių dviejuose baisiausiųose raganų klanuose (Malkinų ir Dinų) ir jau spėjo panaudoti juodąją magiją. Būti ragana ji mokėsi ne savo noru, be to, kelis kartus pagelbėjo Tomui bėdoje. Ji atrodo esanti ištikimą draugę, bet ar ja galima pasitikėti?

Mama

Ji visada žinojo, kad Tomas taps šmėklų medžiotojo mokiniu. Ji sūnų vadina savo „dovana Grafystei“. Mama yra mylinti motina, ji daug išmano apie vaistažoles, mediciną ir gimdymus; ji visada šiek tiek skyrėsi nuo aplinkinių. Mamos vaikystė Graikijoje lieka paslaptimi. Tiesą sakant, ji turi ir daugiau paslapčių...

KASTERIS

Takas

PARLIKO KALVA

Medžiotojo
varpas

VILKO KALVA

PJAUSNIO VIRŠUNĖ

Takas

Medžiotojo
namai

Miškas

Miškas

ČIPENDENAS

Kelias

KUNIGAMIESTIS

Upė

Kaulėtosios
Lizės
namai

AUKŠČIAUSIĄ GRAFYSTĖS TAŠKĄ
GAUBIA PASLAPTIS.

KALBAMA, KAD TEN PER GALINGĄ
AUDRĄ, BANDYDAMAS ĮKALINTI VISAM
PASAULIUI GRASINUSĮ BLOGĮ, ŽUVO ŽMOGUS.

TADA VĒL ATSLINKO LEDYNAI,
O JIEMS ATSITRAUKUS PASIKEITĖ
NET KALVŲ PAVIDALAI IR SLĒNIUOSE
ĮSIKŪRUSIŲ MIESTELIŲ PAVADINIMAI.
DABAR AUKŠČIAUSIOJE KALVOS VIRŠŪNĖJE
NEBELIKO NĖ PĒDSAKO TO, KAS BUVO
PADARYTA, BET PAVADINIMAS LIKO.
VIETINIAI JĄ VADINA...

SARGYBOS KALVA.

SKYRIUS 1 HORŠO SKERDIKAS

Išgirdęs pirmąjį riksmą nosisukau ir užsidengiau ausis, spaudžiau taip, kad net iškaudo galvą. Tą akimirką niekuo negalėjau padėti. Bet vis tiek girdėjau kankinamo šventiko šauksmą, jis nutilo labai negreitai.

Drebėdamas tamsioje daržinėje klausiausi į stogą beldžiančio lietaus ir drąsinausi. Naktis dar tik prasidėjo, o toliau bus dar blogiau.

Netrukus atvyko duobkasys su padėjėju, nuskubėjau pasitikti jų tarpdury. Abu buvo stambūs vyrai, vos siekiau jiems iki pečių.

– Na, vaicine, kur ponas Gregoris? – nekantraudamas paklausė duobkasys.

Jis kilstelėjo savo žibintą ir įtariai apsidairė. Duobkasio žvilgsnis buvo skvarbus ir protingas. Abu vyrai atrodė nenusiteikę juokauti.

– Jam sušlubavo sveikata, – atsakiau bandydamas suvaldyti jaudulį ir virpulį balse. – Jis visą savaitę guli

lovoje karščiuodamas, todėl vietoj savęs atsiuntė mane. Aš – Tomas Vordas. Jo mokinys.

Duobkasys greitai nužvelgė mane nuo galvos iki kojų, lyg būsimą klientą matuojantis karstadirbys. Tada kilstelėjo antakį taip, kad tas net pasislėpė po kepure su snapeliu, nuo kurio dar varvėjo lietaus lašai.

– Na, ponaiti Vordai, – tarė jis, nė nebandydamas nuslėpti pašaipios gaidelės, – laukiame jūsų nurodymų.

Kyštelėjau kairę ranką į kelnių kišenę ir ištraukiau akmentašio nubraižytą planą. Duobkasys padėjo žibintą ant plūktinių grindų, lėtai palingavo galvą, dirstelėjo į savo padėjęją ir paėmęs įsistebeilijo į planą.

Akmentašio plane buvo nurodyti duobės, kurią jiems reikės iškasti, matmenys ir akmens, kurį reikės nuleisti į vietą, apimtis.

Po kelių akimirų duobkasys dar kartą palingavo galvą ir priklaupęs prikišo lapą prie pat lempos.

– Duobė turėtų būti devynių pėdų gylio, – tarė jis. – Čia parašyta tik šešių.

Duobkasys tikrai išmanė savo darbą. Įprastai kaukams kasdavo šešių pėdų duobę, bet skerdikui, pačiam pavojingiausiam kaukui, reikėdavo devynių. Mes tikrai turime reikalų su skerdiku – tai liudijo kunigo riksmas, – bet kasti devynių pėdų duobės nebuvo kada.

– Turės pakakti, – atsakiau. – Reikia iškasti iki ryto arba bus per vėlu ir kunigas mirs.

Iki šios akimirkos tie du stambūs, didžiulius ilgaaulius avintys vyrai trykšte tryško pasitikėjimu, bet dabar abu sunerimo. Jie žinojo apie padėtį iš raštelio, kurį atsiunčiau kviesdamas juos į daržinę. Norėdamas, kad atvyktų negaišdami, įrašiau šmėklų medžiotojo vardą.

– Vaikine, ar žinai, ką darai? – paklausė duobkasys. – Ar esi pasiruošęs šiam darbui?

Spoksojau tiesiai jam į akis stengdamasis nemirksėti.

– Na, pradėjau neblogai, – atsakiau, – nusamdžiau geriausią Grafystės duobkasį su padėjėju.

Žodžius parinkau tinkamai – duobkasio veidą nušvietė šypsena.

– Kada atgabens akmenį? – paklausė jis.

– Gerokai prieš auštant. Akmentašys atveš jį pats. Turime būti pasiruošę.

Duobkasys linktelėjo.

– Tuomet klausome tavęs, ponaiti Vordai. Parodyk, kur mums kasti.

Jo balse nebeliko pašaipos. Dabar duobkasys kalbėjo dalykiškai. Jis norėjo kuo greičiau pabaigti darbą. Visi norėjome to paties, o laiko turėjome nedaug, todėl užsitraukiau gobtuvą ir kairėn rankon pasiėmęs šmėklų medžiotojo lazda išsivedžiau juos į šaltą, įkyrią dulksną.

Jų dviratis vežimaitis stovėjo lauke, įrankiai buvo užkloti neperšlampama marška, o kantriai tarp ienų stovintis arklys garavo lietuje.

Perėjome žliugsintį lauką ir patraukėme palei dygių jų slyvų gyvatvorę, kol ji ėmė retėti po labai seno ažuolo, augančio bažnyčios kiemo pakrašty, šakomis. Duobė bus šalia šventos žemės, bet ne per arti. Artimiausi antkapiai buvo vos už dvidešimties žingsnių.

– Duobę iškaskit kuo arčiau, – mostelėjau į medžio kamieną.

Akylai stebimas šmėklų medžiotojo esu iškasęs ne vieną bandomąją duobę. Netikėtai prireikus, galėčiau tai padaryti visiškai vienas, bet šie vyrai buvo labiau patyrę, jie dirbs greičiau.

Duobkasiui su padėjėju nuėjus įrankių, prasibroviau pro gyvatvorę ir rinkdamasis kelią tarp antkapių prisiartinau prie bažnyčios. Ji prašyte prašėsi taisoma: čerpės ant stogo vietomis buvo išbyrėjusios, o sienos jau daugel metų nematė dažų. Atidariau šonines duris, šios sunkiai sudejavo ir sugirgždėjo.

Senasis kunigas tebetįsojo paslikas netoli altoriaus. Jam prie galvos klūpėdama verkė moteris. Tik dabar bažnyčioje buvo šviesu kaip dieną. Moteris buvo surinkusi ir uždegusi visas zakristijoje rastas žvakes. Jų buvo gal šimtas, visos sustatytos po penkias ar šešias. Moteris buvo išdėliojusi žvakes ant suolų, grindų ir palangių, bet daugiausia – ant altoriaus.

Man bedarant duris, į bažnyčią įsiveržė vėjo gūsis, ir visos liepsnelės sumirguliavo. Moteris pakėlė į mane ašarotas akis.

– Jis merdėja, – tarė ji sielvarto kupinu balsu. – Kodėl tiek užtrukai?

Bažnyčią pasiekiau tik praėjus dviem dienoms nuotada, kai žinia pasiekė mus Čipendene. Iki Horšo – trisdešimt mylių, o aš išėjau ne iš karto. Iš pradžių šmėklų medžiotojas, taip pasiligojęs, kad nesikėlė iš lovos, nenorėjo manęs išleisti.

Buvo vėlyvas rugsėjis, rugpjūtį man suėjo trylika. Šmėklų medžiotojas savo mokinius dirbti savarankiškai siūsdavo tik po metų mokymų, o aš pas jį neišbuvau nė šešių mėnesių. Mūsų amatas sunkus, baisus, dažnai tenka susidurti su tamsybėmis. Mokiausi kovoti su raganomis, vaiduokliais, kaukais ir naktyje tykančiais padarais. Bet ar buvau pasiruošęs šitam?

Reikėjo įkalinti kauką; gana paprastas darbas, jeigu jį išmanai. Dukart mačiau, kaip tai darė šmėklų medžiotojas. Abu kartus jis nusisamdė padėti patyrusius vyrus, ir viskas vyko sklandžiai. Bet ši sykį buvo kiek kitaip. Darbą kai kas sunkino.

Matote, kunigas buvo šmėklų medžiotojo brolis. Jį buvau matęs tik kartą – kai pavasarį lankėmės Horše. Kunigas grėžė mus nedraugišku žvilgsniu ir pikta plačiu mostu nubrėžė ore kryžių. Šmėklų medžiotojas nė nedirstelėjo jo pusėn – jie ne itin sutarė, nesikalbėjo jau daugiau kaip keturiasdešimt metų. Bet šeima yra šeima, todėl galų gale jis išsiuntė mane į Horšą.

– Dvasininkai! – burbėjo šmėklų medžiotojas. – Kodėl jie neužsiima tuo, ką išmano? Kodėl visada kiša nosį ne į savo reikalus? Ką brolis sau galvojo bandydamas susikibti su skerdiku? Leiskite man dirbti savo darbą, o patys žiūrėkite savojo.

Galų gale jis nusiramino ir kelias valandas man išsamiai aiškino, ką reikės padaryti, paskui pasakė duobkasio ir akmentašio, kuriuos turėsiu nusamdyti, vardus ir adresus. Dar nurodė gydytoją, liepė kviesti tik jį ir nieką kitą. Tai irgi apsunkino užduotį, nes anas gyveno tolokai. Pasiunčiau jam žinią ir vyliausi, kad jis iškeliaus negaišuodamas.

Pažvelgiau į moterį, ji labai švelniai skudurėliu valė kunigui kaktą. Jo riebaluoti, nutįsę balti plaukai buvo nubraukti nuo veido, o akys karštligišškai vartėsi akiduobėse. Jis nežinojo, kad moteris iškvietė šmėklų medžiotoją. Jei būtų žinojęs, būtų prieštaravęs, todėl man buvo į naudą, kad jis manęs nematė.

Žvakių šviesoje žibėjo moteriai iš akių byrančios ašaros. Ji buvo jo namų šeimininkė, net ne giminaitė – pamenu, pamaniau, kad kunigas jai, matyt, buvo labai geras, kad ji taip sielvartauja.

– Gydytojas netrukus atvyks, – pasakiau, – duos jam ko nors nuo skausmo.

– Jam skauda visą gyvenimą, – atsakė moteris. – Aš irgi pridariau jam daug bėdų. Todėl jis bijo mirti – jis nusidėjėlis ir žino, kur keliaus.

Kad ir koks jis buvo ar ką padarė, šito nenusipelnė. Niekas nenusipelnė. Kunigas buvo labai drąsus. Arba drąsus, arba didžiausias kvailys. Kai kaukas ėmė siautėti, senolis pabandė jį nuvyti bažnyčios įrankiais: varpu, knyga ir žvake. Bet tai netikęs būdas kovoti su tamsa. Šiaip jau tai būtų neveiksminga, nes kaukas nekreiptų dėmesio į kunigą ir jo egzorcizmą. Galiausiai jis iškeliautų toliau, o kunigas, kaip dažnai pasitaiko, prisiimtų nuopelnus.

Bet šis kaukas – pavojingiausias iš visų, su kokiais tik mums yra tekę susidurti. Dažniausiai vadiname juos galvijų skerdikais, nes jie minta galvijais, bet įsikišęs kunigas pats tapo kauko auka. Dabar šis kaukas tapo dar baisesniu skerdiku, mat paragavo žmogaus kraujo, ir kunigui labai pasiseks, jei liks gyvas.

Nuo altoriaus pagrindo per plytelėmis grįstas grindis driekėsi plyšys ir baigėsi maždaug už trijų žingsnių nuo kunigo. Plačiausioje vietoje jis žiojėjo tarsi bedugnė, buvo kone pusės sieksnio pločio. Praplėšęs grindis kaukas sučiupo senį už kojos ir beveik iki kelio išitraukė po žeme. Dabar tamsoje po mumis jis čiulpė šventiko kraują, pamažu siurbė jo gyvastį. Kaukas buvo tarsi didelė, stora siurbėlė, besistengianti kuo ilgiau išlaikyti savo auką gyvą, kad galėtų ilgiau smaguriauti.

Kad ir ką daryčiau, kunigui labai pasiseks, jei liks gyvas. Vis tiek turėjau kauką įkalinti. Paragavęs žmogaus kraujo, jis skers ne tik galvijus.

– Išgelbėk jį, jei galėsi, – prieš man išvykstant pasakė šmėklų medžiotojas. – Bet, kad ir kaip eitūsi, būtinai įkalink kauką. Tai tavo svarbiausia pareiga.

Ėmiau ruošti.

Mudu su duobkasiu palikome padėjėją kasti duobės, o patys nuėjome į daržinę. Duobkasys žinojo, ką daryti: pirmiausia jis pripylė vandens į didelį atsivežtą kibirą. Tai vienas privalumų dirbant su patyrušiais žinovais: jie turi visus reikalingus įrankius. Kibiras buvo tvirtas, iš medžio, apkaustytas metaliniais žiedais ir gana didelis, kad pakaktų net ir dvylikos pėdų duobei.

Iki pusės pripylęs vandens, duobkasys iš didelio maišo, kurį atsinešė iš vežimaičio, ėmė berti į kibirą rudus miltelius. Bėrė nedidelėm saujom, kaskart išmaišydamas tvirta lazda.

Dirbti darėsi vis kebliau, nes mišinys pamažu virto tiršta mase, kurią maišyti darėsi vis sunkiau. Ji dar ir dvokė kaip kelių savaičių lavonas – tai nestebino, nes milteliai iš tikrųjų buvo malti kaulai.

Darėme labai stiprius kljus, o kuo ilgiau duobkasys maišė, tuo labiau jį pylė prakaitas ir tuo sunkiau jis šnopaavo. Šmėklų medžiotojas visada pats maišydavo kljus, jis ir mane mokė tai daryti, bet mus spaudė laikas, o duobkasys buvo labai stiprus, todėl ėmėsi darbo nė neprašytas.

Kai kljiai buvo paruošti, iš mažesnių atsineštų maišelių ėmiau pilti į juos geležies drožles ir druską, pamažu

maišydamas, kad tolygiai pasiskirstytų. Geležis pavojinga kaukui, nes gali išsunkti jam jėgas, o druska jį degina. Kai kaukas atsidurs duobėje, jis ten ir liks, nes akmenis apačia ir duobės šonai bus ištepti mišiniu, tad jam teks susitraukti ir laikytis nesiliečiant prie duobės sienų. Aišku, pirmiausia reikės jį ten įvilioti.

Kol kas tuo nesirūpinau. Pagaliau mudu su duobkasiu likome patenkinti. Kljiai buvo paruošti.

Kadangi duobės dar neiškasė, man beliko laukti, kada siauru, vingiuotu keliuku į Horšą atkaks gydytojas.

Lietus liovėsi, vėjas nutyko. Atrodė, kad dabar nutiks blogiausia. Netrukus sulauksime kai ko daugiau nei lietus – pirmasis netikėtai vakaruose pasigirdęs griustinio grumėjimas įbaugino mane dar labiau. Maždaug po ketvirčio valandos tolumoje išgirdau kanopų kaukšėjimą. Iš už posūkio išniro gydytojas plevėsuojančiu apsiaustu, jojo tarsi vejamas visų pragaro velnių, varydamas žirgą dideliais šuoliais.

Rankose laikiau šmėklų medžiotojo lazda, todėl prisistatyti nereikėjo, be to, gydytojas po tokios kelionės vos gaudė kvapą. Todėl tik linktelėjau, o jis paliko savo suplukusį žirgą rupšnoti aukštos žolės priešais bažnytėlę ir nusekė paskui mane prie šoninių durų. Atidariau jas ir iš pagarbos įleidau jį pirmą.

Tėtis mokė mane su visais elgtis pagarbiai, esą taip pelnysi ir jų pagarbą. Nepažinojau šio žmogaus, bet

šmėklų medžiotojas primygtinai nurodė kviesti jį, todėl buvau tikras, kad susitvarkys. Gydytojas buvo vardu Šerdilis, jis nešėsi juodą odinį krepšį. Krepšys atrodė kone toks pat sunkus kaip mano šeimininko; jį buvau atsinešęs su savimi ir palikęs daržinėje. Gydytojas pasidėjo savo įrankius už penkių pėdų nuo sužeistojo ir nekrepdamas dėmesio į tebekūkčiojančią namų šeimininkę ėmėsi apžiūros.

Aš atsistočiau už jo, šiek tiek iš šono, kad gerai matyčiau, ką daro. Gydytojas atsargiai pakėlė juodą kunigo sutaną ir atidengė kojas.

Dešinė koja buvo liesa, balta, kone be plaukų, bet kairė, kurią sučiupo kaukas, – raudona ir ištinusi, pūpsojo violetinės venos, o arčiau plataus grindų plyšio jos atrodė dar tamsesnės.

Gydytojas papurtė galvą ir labai lėtai iškvėpė. Tada taip tyliai, kad vos išgirdau jo žodžius, kreipėsi į namų šeimininkę:

– Teks pjauti. Jam tai vienintelė viltis.

Po tokių žodžių moteriškai iš akių vėl pasipylė ašaros, o gydytojas dirstelėjo į mane ir mostelėjo į duris. Kai išėjome lauk, jis atsišliejo į sieną ir atsiduso.

– Kada būsite pasiruošę? – paklausė jis.

– Nereikės nė valandos, pone, – atsakiau, – bet viskas priklauso nuo akmentašio. Jis pats atgabens akmenį.

– Jei truksime bent kiek ilgiau, jo neišgelbėsime. Tiesą sakant, ir šiaip maža tikimybė, kad jis išgyvens. Nė

negaliu dabar duoti nuskausminamųjų, nes jo kūnas dviejų dozių neatlaikys, o vieną būtinai turėsiu duoti prieš amputuodamas. Negana to, jį gali ištikti mirtis nuo šoko. O dar iškart po amputacijos teks jį judinti.

Gūžtelėjau. Nenorėjau apie tai nė galvoti.

– Ar tiksliai žinai, ką reikės daryti? – paklausė gydytojas, nenuleisdamas nuo manęs akių.

– Ponas Gregoris man viską paaiškino, – stengiausi atrodyti savimi pasitikintis. Tiesą sakant, medžiotojas aiškino net keliolika sykių. Paskui liepė viską kelis kartus pakartoti, kol liko patenkintas.

– Maždaug prieš penkiolika metų man teko susidurti su panašiu atveju, – pasakė gydytojas. – Padarėme viską, ką įstengėme, bet žmogus vis tiek mirė, o jis buvo jaunas ūkininkas, tvirtas kaip mėsininko šuo, pačiame jėgų žydėjime. Belieka sukryžiuoti pirštus. Kartais senoliai ištvermingesni, nei manai.

Stojo ilga tyla, ją nutraukiau prabildamas apie tai, kas man nedavė ramybės.

– Vadinasi, žinote, kad man reikės šiek tiek jo kraujo.

– Nemokyk mokyto, – suuzgė daktaras, bet šyptelėjo pavargusia šypsena ir bedė pirštu į keliuką, vedantį link Horšo. – Akmentašys jau pakeliui, tad geriau eik dirbti savo darbo. Visa kita gali palikti man.

Įsiklausęs tolumoje išgirdau atriedantį vežimą, todėl nuėjau per kapinaites pasižiūrėti, kaip sekasi duobkasiams.

Duobė jau buvo paruošta, medinė pakyla po medžiui surinkta. Duobkasio padėjėjas, įsilipęs į medį, prie tvirtos šakos rišo skriemulį su stabdžiu. Tai buvo geležinis žmogaus galvos dydžio įrenginys, ant kurio kybojo grandinės su dideliu kabliu. Jis turės laikyti akmens svorį, kad galėtume aklinau užridenti duobę.

– Akmentašys jau čia, – tariau.

Abu vyrai tuojau pat metė savo darbus ir nusekė pas-kui mane prie bažnyčios.

Ant keliuko jau laukė kitas arklys, jo atitemptame vežime pūpsojo akmuo. Kol kas viskas vyko pagal planą, bet akmentašys neatrodė labai laimingas, jis vengė mano žvilgsnio. Negaišdami ilguoju keliu nutempėme vežimą prie vartų, už kurių prasideda pieva.

Privažiavus arti prie medžio, akmentašys įvėrė kablį į žiedą akmens vidury, ir šis buvo iškeltas iš ratų. Netrukus pamatysime, ar akmuo tiks. Žiedą akmentašys iškirto gerai, nes akmuo ant grandinės kybojo tobulai horizontaliai.

Nuleidome jį maždaug už dviejų žingsnių nuo duobės krašto. Tada akmentašys man pranešė blogą žinią.

Jo jauniausioji duktė labai karščiavo, ją užpuolė ta pati karštinė, kuri ritosi per Grafystę ir prirakino prie lovos šmėklų medžiotoją. Akmentašio žmona budėjo prie dukros lovos, jis ir pats norėjo tuojau pat grįžti.

– Atsiprašau, – akmentašys pagaliau sutiko mano žvilgsnį, – bet akmuo gerulis, bėdų neturėsit. Pažadu.

Tikėjau juo. Jis padirbėjo iš peties, akmenį iškirto labai greitai, nors mieliau būtų budėjęs prie dukros. Todėl sumokėjau jam, padėkojau savo ir šmėklų medžiotojo vardu, palinkėjau dukrai pasveikti ir leidau jam važiuoti namo.

Tada ėmiausi darbo. Akmentašiai ne tik tašo akmenį, jie užridenta jį ant duobės, todėl man būtų labiau patikę, jei meistras būtų pasilikęs – bėdos atveju. Tačiau duobkasy su padėjėju irgi išmanė savo darbą. Man te-reikėjo išlikti ramiam ir nepridaryti žioplų klaidų.

Pirmiausia turėjau mikliai ištepti kliais duobės šonus, tada ir akmens apačią – prieš pat nuleidžiant jį į vietą.

Įsiropščiau į duobę ir duobkasio padėjėjui pašviečiant lempa ėmiausi darbuotis teptuku. Reikėjo tepti kruopščiai. Negalėjau palikti nė mažiausio plyšelio, nes jo pakaktų kaukui ištrūkti. O duobė tebuvo šešių pėdų gylio, ne įprastų devynių, taigi turėjau dirbti ypač atidžiai.

Mano tepamas mišinys gėrėsi į duobės sienas, o tai gerai – vasarą išdžiūvus žemei jis nesuskilinės ir nenu-trupės. Sunkiau buvo nuspręsti, kiek tepti, kad ant sienų liktų pakankamai storas sluoksnius. Ponas Gregoris man sakė, kad įgūdžiai ateina su patirtimi. Iki šiol jis visada patikrindavo mano darbą ir pridėdavo paskutinius po-tėpius. Dabar teks viską padaryti pačiam. Pirmą kartą.

Pagaliau išlipau iš duobės ir ėmiausi jos sienų vir-šaus. Paskutiniai trylika colių – toks buvo akmens sto-

ris – buvo iškasti platesni ir ilgesni už pačią duobę, kad susidarytų atbraila, ant kurios guls akmuo ir nepaliks kaukui nė menkausio plyšio ištrūkti. Šią dalį reikėjo ištepti itin kruopščiai, nes čia akmuo uždengs duobę.

Man baigus, tvykstelėjo žaibas, o po akimirkos jį atsekė duslus griaustinio grumėjimas. Audra slinko beveik virš mūsų.

Nuėjau į daržinę pasiimti svarbaus instrumento. Šmėklų medžiotojas jį vadino masalo dubeniu. Jis buvo metalinis, specialiai pagamintas šiam darbui – prie briaunos jame vienu metu atstumu buvo išgręžtos trys mažos skylutės. Išėmęs dubenį iš krepšio nuvaliau rankove, o tada nubėgau į bažnyčią pasakyti gydytojui, kad mes jau pasiruošę.

Kai atidariau duris, tvokstelėjo stipri dervos smarvė. Šalia altoriaus liepsnojo nedidelis lauželis. Virš jo stovėjo metalinis trikojis su burbuliuojančiu, kunkuliuojančiu puodu. Gydytojas Šerdliis derva stabdys kraujavimą. Ant bigės užtepta derva vėliau neleis įsimesti užkratui.

Šyptelėjau pamatęs, iš kur gydytojas ėmė malkų. Lauke buvo drėgna, todėl jis griebėsi vienintelės po ranka buvusios medienos – sukapojo bažnyčios klauptą. Be abejonės, kunigui tai būtų nepatikę, bet tas klauptas juk gali išgelbėti jam gyvybę. Šiaip ar taip, senis tįsojo be sąmonės, kvėpavo sunkiai, ir tokios būklės turėjo likti dar kelias valandas, kol išsivadės gėrimo poveikis.

Iš grindų plyšio sklido besimaitinančio kauko šliurpsėjimas. Jis godžiai ir garsiai čiulpė kraują. Buvo taip užsiėmęs, kad neįturo, jog esame šalia ir ketiname nutraukti jo puotą.

Nesikalbėjome. Tik linktelėjau gydytojui, o jis man. Padaviau jam gilų metalinį dubenį pripilti man reikalingo kraujo, o ponas Šerdliis išsitraukė iš krepšio nedidelį metalinį pjūkliuką ir priglaudė jo šaltus, blizgančius dantis kunigui ant kaulo, šiek tiek žemiau kelio.

Namų šeimininkė tebeklūpėjo, bet buvo stipriai užsimerkusi ir murmėjo. Tikriausiai meldėsi; buvo aišku, kad niekuo nepagelbės. Todėl drebėdamas priklaupiau šalia gydytojo.

Jis papurtė galvą.

– Tau nereikia šito matyti, – tarė jis. – Neabejoju, vieną dieną prisižiūrėsi ir bjauresnių vaizdų, bet dar ne šiandien. Nagi, vaikine. Užsiimk savo reikalais. Susidorosiu ir vienas. Tik atsiųsk tuodu, kad padėtų baigus įkelti jį į vežimą.

Jau buvau sukandęs dantis ir pasiruošęs klaikiam reginiui, bet man nereikėjo kartoti dusyk. Jausdamas palengvėjimą patraukiau prie duobės. Man jos nė nepriėjus, orą perskrodė klyksmas, lydymas sielvartingos raudos. Bet šaukė ne kunigas. Jis juk be sąmonės. Šaukė moteris.

Duobkasys su padėjėju, vėl pakėlė akmenį, valė nuo

jo purvą. Kai jie nuėjo į bažnyčią pagelbėti ponui Šer-
dliui, aš įmerkiau teptuką į mišinio likučius ir kruopš-
čiai iššepiau akmens apačią.

Nė nespėjau pasigrožėti savo rankų darbu, nes par-
bėgo duobkasio padėjėjas. Jam iš paskos gerokai lėčiau
žingsniavo duobkasys. Jis atsargiai nešė dubenį su krau-
ju, saugodamasis, kad neišlietų nė lašelio. Masalo dubuo
buvo labai svarbus įrankis. Šmėklų medžiotojas Čipen-
dene jų turėjo visą krūvą, visi buvo pagaminti pagal pa-
ties pono Gregorio nurodymus.

Iš krepšio išsiėmiau ilgą grandinę. Nuo didelio žiedo
viename jos gale driekėsi trys trumpesnės grandinėšės,
kiekviena su mažu metaliniu kabliuku. Įvėriau visus ka-
bliukus į tris skylutes palei dubens kraštą.

Pakėlus grandinę, masalo dubuo lygiai kybojo, todėl
nereikėjo išskirtinių gebėjimų nuleisti jį ir atsargiai pa-
statyti duobės viduryje.

Užtat sunkiausia buvo atkabinti kabliukus. Reikėjo
labai atsargiai atpalaiduoti grandines, kad kabliukai atsi-
kabintų neapversdami dubens ir neišliedami kraujo.

Esu praleidęs valandų valandas mokydamasis tai da-
ryti ir, nors labai jaudinausi, sugebėjau atkabinti kabliu-
kus iš pirmo karto.

Beliko laukti.

*

Kaip jau sakiau, skerdikai yra bene pavojingiausi kau-
kai, nes minta krauju. Šiaip jie labai miklūs ir klastingi,
bet, kol maitinasi, galvoja lėtai, todėl jiems ilgai už-
trunka ką suprasti.

Amputuota koja liko įstrigusi bažnyčios grindų
plyšyje, o kaukas godžiai tebesiurbė iš jos kraują, – bet
neskubėdamas, kad ilgiau užtektų. Toks jau skerdikų
būdas. Jie mėgaujasi ir čiulpia, nieko negalvodami, kol
pagaliau pajunta, kad į gerklę patenka vis mažiau krau-
jo. Jie užsimano jo daugiau, bet kraujas būna įvairiausių
skirtingų skonių, o kaukams patinka tas, kurį jau gėrė.
Labai patinka.

Todėl kaukas nori daugiau to paties žmogaus krau-
jo, o supratęs, kad kūnas atsiskyrė nuo kojos, leidžiasi iš
paskos. Štai kodėl duobkasiai turėjo įkelti kunigą į ratus.
Dabar vežimas jau bus pasiekęs Horšo pakraštį; kiekvie-
nas žirgo kanopų kaukštelėjimas neša jį vis toliau nuo
piktojo kauko, trokštančio to paties kraujo.

O skerdikas yra tarsi skalikas. Jis puikiai suuos, kuria
kryptimi išsidangino kunigas. Taip pat suvoks, kad jis
vis labiau tolsta. Tada pajus dar kai ką. Kad trokštamo
kraujo yra visai čia pat.

Štai kodėl nuleidau dubenį į duobę. Štai kodėl jis va-
dinamas masalo dubeniu. Tai jaukas, skirtas įvilioti kauką

į spąstus. Kai kaukas atsidurs duobėje ir ims gerti, turėsime suktis greitai, bet negalėsime padaryti nė vienos klaidos.

Pakėliau galvą. Duobkasio padėjėjas stovėjo ant pakylos, vieną ranką laikydamas ant trumpos grandinės, pasiruošęs nuleisti akmenį. Duobkasy stovėjo priešais mane, padėjęs ranką ant akmens, pasirengęs leidžiant jį pataisyti. Abu atrodė bebaimiai, visiškai ramūs, ir man pasidarė gera žinoti, kad dirbu su tokiais žmonėmis. Žmonėmis, išmanančiais savo amatą. Kiekvienas prisidėjome, kiekvienas dirbome greitai ir tiksliai. Pralinks-mėjau. Gera dirbti išvien.

Tylėdami laukėme kauko.

Netrukus išgirdau jį artinantis. Iš pradžių pasirodė, kad tai tik vėjas švilpia tarp medžių.

Vis dėlto ne vėjas. Naktis buvo visiškai tyki, o siauroje žvaigždžių šviesos juostoje tarp audros debesies krašto ir horizonto buvo matyti mėnulio pjautuvus, pridedantis savo blyškia šviesą prie žibintų šviesos.

Savaime suprantama, duobkasy su padėjėju nieko negirdėjo, nes, kitaip nei aš, nebuvo septintieji septintojo sūnaus sūnūs. Todėl turėjau juos įspėti.

– Jis jau ateina, – tariau. – Pasakysiu, kada.

Garsas vis stiprėjo, darėsi šaižesnis, kone virto klyksmu, o po jo išgirdau ir duslų urzgimą. Triukšmas grei-

tai ritosi per kapinaites, tiesiai prie duobėje laukiančio kraujo dubens.

Kitaip nei paprasti kaukai, skerdikas yra šiek tiek daugiau nei dvasia, ypač – ką tik pasimaitinęs. Tiesa, dauguma žmonių ir tada jų nemato, bet tikrai pajustų, jei skerdikas jų paragautų.

Net ir aš ne ką temačiau – tik kažin kokį beformį, rausvą pavidalą. Tada man prie veido virptelėjo oras, ir skerdikas nėrė į duobę.

Tariau duobkasiui: „Kada“, o šis savo ruožtu linktelėjo padėjėjui. Tas tvirčiau įsikibo už trumpos grandinės. Dar prieš trūktelint grandinę duobėje pasigirdo triukšmas. Šį kartą išgirdome visi trys. Žvilgtelėjau į bendrus – išsigandę po mumis tūnančio padaro jie sustingo išplėtę akis ir išsižioję.

Bildesį kėlė iš dubens ryjantis kaukas. Klausėmės, kaip godžiai ir garsiai didžiuliu liežuvio laka šnarpščiantis ir prunkščiantis grobuonis. Dar akimirka kita, ir kaukas išlaks visą dubenį. Tada jis užuos mūsų kraują. Jis pajuto apetitą, tad visi buvome jo pietūs.

Padėjėjas atpalaidavo grandinę, ir akmuo ėmė lygiai leistis. Aš taikiau vieną galą, duobkasy – kitą. Jeigu jie tiksliai iškasė duobę, o akmuo visiškai atitinka brėžinyje nurodytus matmenis, bėdų kilti neturėtų. Tai sau ir kar-tojau – bet nesilioviau galvojęs apie paskutinį šmėklų medžiotojo mokinį, vargšelį Bilį Bredlį, kuris žuvo bandy-

damas įkalinti tokį kauką. Akmuo užstrigo ir prispaudė jam plaštaką. Nespėjus luito atkelti, kaukas nukando mokiniui pirštus ir išgėrė kraują. Vėliau Bilis mirė nuo šoko. Kad ir kaip stengiausi, nepajėgiau išmesti jo iš galvos.

Svarbiausia buvo iš pirmo karto užspausti duobę akmeniu – ir, savaime suprantama, nepakišti pirštų.

Akmenį reguliavo duobkasys, jis atliko akmentašio darbą. Pagal jo nurodymą padėjėjas sulaikė akmenį vos per sprindį nuo tikslo. Duobkasys griežtai pažvelgė į mane ir kilstelėjo dešinį antakį. Pasižiūrėjau žemyn ir vos vos stumtelėjau akmenį, kad tobulai sutaptų. Pasižiūrėjau dar kartą, norėdamas būti tikras, tada linktelėjau duobkasiui, o šis mostelėjo padėjėjui.

Dar kelis kartus suknelėjus grandinę, akmuo iš pirmo karto atgulė į vietą ir įkalino kauką duobėje. Visi išgirdome, kaip skerdikas sukaukė iš pykčio. Bet jis pavėlavo – liko uždarytas, o mums nebebuvo ko bijoti.

– Puikiai padirbėta! – šokdamas nuo pakyls šuktelėjo padėjėjas, išsišiepęs nuo ausies iki ausies. – Tiksliai tiko!

– Aha, – santūriai šyptelėjo duobkasys, – tarsi tam ir būtų skirtas.

Man labai palengvėjo, apsidžiaugiau, kad viskas baigėsi. Tada driokstelėjo griaustinis, ir tiesiai virš mūsų švystelėjęs žaibas nušvietė akmenį; tik tuomet išvydau, ką ant jo iškalė akmentašys, ir pasijutau labai išdidus.

Didelė graikų abėcėlės raidė beta, perbraukta įstrižai, žymėjo, kad po akmeniu įkalintas kaukas. Po ja dešinėje iškaltas romėniškas vienetas reiškė, kad tai – pavojingas pirmojo lygio kaukas. Iš viso buvo dešimt lygių, kaukai nuo pirmojo iki ketvirtojo – pavojingi gyvybei. O pačioje apačioje buvo mano pavardė – Vordas – tai reiškė, kad darbą atlikau aš.

Pirmą kartą įkalinau kauką. Ir dar skerdiką!